

धाराफल पु० धारा अविधारेव फलेऽस्य । नदनदृष्टे राजनि०
धारायन्त न० धाराया जलधारायाः प्रस्रवार्थं दन्तम् ।

(फोवारा) इति ख्याते जलप्रस्रवयन्त्रभेदे “धारायन्त-
जलाभिषेककलुषे धौताञ्जने लोचने” असकृशतकम् ।

धारात लि० धारा अक्षयस्य सिध्मा० लच् । धारायुक्ते खड्गदौ
धारावनि स्त्री धाराया अर्धनारिव । वायौ त्रिका० । पर-
वह्निहृत्वात् स्त्रीत्वमेव युक्तं पुंस्त्वोक्तः प्रामादिकी ।

धारावर पु० धारया जलधारया व्याघ्रयोत्याकाशम् दृ-
क्ष्यत् ३२० । मेघे “धारावरा मरुतो धृष्णोजसः”
अ० २।३१३ ।

धारावर्ष पु० धारया कन्तव्या अविच्छेदेन वर्षः । अविच्छेदेन
वर्षणे । “अधारावर्षदुर्दिनम्” रघुः ।

धारावाहिन् लि० धारया कन्तव्या वहति वह-णिनि ।
१ सन्तव्या पातुके क्रमेणाविच्छेदेन श्जायमाने च । स्त्रायै
क । धारावाहिकोऽप्यत्रार्थे “किञ्च सिद्धान्ते धारावा-
हिकवृद्धिस्थले न ज्ञानभेदः” वेदान्तप० ।

धाराविष पु० धारायां विषमस्य सारैव विषमस्य प्राणहारक-
त्वात् वा । खड्गे त्रिका० । [च्छिन्नवर्षणे असरः ।

धारासम्पात पु० धारायां सम्यक् पातः । मङ्गादृष्टौ अवि-
धारासुही स्त्री धारायुता सुही शकतः । त्रिप्रारायां
सुहासु (तेकांटा सिजु) । राजनि० ।

धारिन् पु० धृ-णिनि । १ पीतुदृष्टे । २ धारणकर्त्तरि ।
कटाधरः । ३ पन्थार्थधारणावुक्ते च लि० “अन्तेभ्यो य-
न्विनः श्रेष्ठापन्विभ्यो धारिणो वराः” मनुः । स्त्रियां
ङीप् । सा च ३ परण्यां शब्दर० । १ शाल्मलीदृष्टे स्त्री
शब्दच० । धार कण्ठमस्यस्य शोध्यत्वेन इति । ६ अघ-
मर्थे लि० स्त्रियां ङीप् ।

धारु लि० घेट-रु । पानशीले कटाधरः ।

धारेश्वरी स्त्री धारास्त्वपुण्यां ईश्वरी । धाराशरीस्ये देवीभेदे
धारोपा न० धारायां दोहनेन निर्गमकाले लब्धम् । “दो-
हनेनोष्णधारया सद्यः पतिते दुग्धे” । “धारोष्णत्वमृतं
पयो भ्रमहरं निद्राकरं कान्तिदं दृष्यं दृङ्क्ष्यमग्नि-
वर्जनमतिस्वादु त्रिदोषापहृमिति” राजनि० ।

धार्तराज्ञ पुंस्त्री धृतराज्ञोऽपत्यम् अण् उपधालोपः ।
धृतराष्ट्रापत्ये स्त्रियां ङीप् ।

धार्तराष्ट्र पुंस्त्री धृतराष्ट्रस्यापत्यम् ङण् । १ दुर्योधनादौ
२ दुःशलायां स्त्री ङीप् । ३ धृतराष्ट्रसर्पवंशोद्भवे नामभेदे पुं
स्त्री । धृतराष्ट्रे सुराजदेशे भयः अण् । ४ कण्ठवर्षं चक्षुचरण-

युते श्वेतवर्णे हंसभेदे पुंस्त्री (गङ्गोहंस) कभरः सर्वतः
स्त्रियां ङीप् । “सत्पक्षा मधुरगिरः प्रसाधिताशा मदोद्धता-
रम्भाः । निपतन्ति धार्तराष्ट्राः काव्यशान्तेदिनीपृष्ठे”
वेण्याम् । अत्र “शरत्समयवर्षनाशंसया हंसा धार्तराष्ट्रा
इति व्यपदिश्यन्ते” वेणी० दुर्योधनादयस्तत्र व्यङ्ग्यार्थाः ।
“धृतराष्ट्रस्य पुत्राणां नातृत्वेण कीर्तय” इति जनमेजयमन्त्रे
“दुर्योधनोयुयुत्सुश्च त्याद्युपक्रमे” “वैश्यापुत्रो युयुत्सुश्च
धार्तराष्ट्रः शताधिकः । एतदेकशतं राजन् ! कन्या चैका
प्रकीर्त्तिता” भा० आ० ६०७ क० । उक्तेस्तेषां तत्सुतत्वम् ।

धार्तराष्ट्रपदी स्त्री धार्तराष्ट्रस्य हंसभेदस्य पाद इव मूल-
मस्याः अन्तलोमे कुम्भप० ङीप् पङ्गावः । हंसपदी-
लतायां राजनि० ।

धार्तर्य पुंस्त्री धृताया अपत्यम् “द्वचः” पा० ठक् । धृताया
अपत्ये स्त्रियां ङीप् । ततः यौध्यादि० स्त्रार्थे अच् । ब्रह्मर्षे
धार्म्ये लि० धर्मस्येदम् अण् । १ धर्मसम्बन्धिनि स्त्रियां ङीप्
“धार्म्यो तदुराकलिभी” भा० आ० ६० क० । प्राचुर्ये
अण् । २ धर्मस्ये च । “यज्ञादाय यस्मिन् धर्मे तेजो-
मयोऽमृतमयः पुरुषो यज्ञायमध्यात्मं धार्म्येजोमयो-
ऽमृतमयः पुरुषः” शत० ब्रा० १४।५।११ ।

धार्म्यपत लि० धर्मपतेरपत्यादि कथ्यपत्या० अण् । १ धर्मपति-
सम्बन्धिनि स्त्रियां ङीप् । [गम्भद्रव्ये न० हेमच० ।

धार्म्यपत्तन लि० तत्र भवः अण् । १ धर्मपत्तनभवे २ कोलके
धार्मिक लि० धर्मं वेद दत्त्वास्वसधीते वा धर्मं चरति आ-
सेवते वा ठक् । १ धर्मशीले २ धर्मसेवके । “चरन्महासेवा
तेन देववशात् धर्मे प्रवृत्तोऽपि दुर्लभो न धार्मिक इति”
चि० कौ० । “विभागशीलो यो नित्यं क्षमायुक्तोदया
परः । देवतातिथिभक्तश्च गृहस्थः स तु धार्मिकः” इति
दत्तोक्तलक्षणयुक्तस्यैव धर्मिकपदवाच्यत्वनिर्णयः । “आ-
चार्यपुत्रः १ शुश्रूषुः २ शान्तिदोऽधार्मिकः ३ शुचिः ४ आप्तः
५ शक्तोऽर्घदः ६ साधुः स्त्रीः ७ ऽध्याप्या ८ धर्मतः” मनुः ।
ततः पुरोहिता० भावे यक् । धार्मिक्य धर्मानुशीलने न० ।

धार्मिण न० धर्मिण्यां समूहः भिक्षादिगणे धर्मेन धर्मिन् इति
पाठान्तरस्य सत्त्वात् अण् “इनगणनपत्ये” पा० इनः
प्रकृतिभावे न नलोपः । धर्मवतां समूहे ।

धार्मिण्य पुंस्त्री धर्मिण्याः अपत्यम् शुभ्रा० ठक् । धर्मिण्याः
अपत्ये स्त्रियां ङीप् ।

धार्म्यायण पुंस्त्री धर्म्यस्य गोत्रापत्यम् अथा० फञ् ।
धर्म्यस्य गोत्रापत्ये स्त्रियां गोत्रत्वेन जातित्वात् ङीष् ।